

Zudumu apmēru noteikšanas kārtība muitas uzraudzībā esošajām nefasētajām precēm

Publicēts: 26.09.2022.

Atjaunināts: 06.12.2022.

Muitas uzraudzībā esošo nefasēto preču zudumu apmēru noteikšanas kārtība ir noteikta Ministru kabineta 2016.gada 20.decembra noteikumos [Nr.861](#) "Zudumu apmēru noteikšanas kārtība muitas uzraudzībā esošajām nefasētajām precēm" (turpmāk – MK noteikumi Nr.861)

Dabiskie zudumi

Dabiskie zudumi¹ ir neatgriezeniski zudumi, kas rodas preču fizikāli ķīmisko īpašību dēļ, kā arī preču uzglabāšanas, pārkraušanas un tehnoloģiskās transportēšanas laikā meteoroloģisko faktoru ietekmē, un ar tehnoloģisko iekārtu izmantošanu saistītie zudumi (piemēram, iztvaikojumi no visu veidu rezervuāriem, sūkņu un aizbīdņu blīvslēgiem, uzlipšana uz tehnoloģisko cauruļvadu un rezervuāru sienām).

¹ MK noteikumi Nr.861 3.punkts

Dokumenti, kas apliecina faktisko preču daudzumu

Atbilstošs attiecīgo valsts uzraudzības un kontroles iestāžu izsniegts dokuments (piemēram, pārbaudes akts);
atzinums, ko izsniedzis kompetents eksperts, kuram ir attiecīgs apliecinājums uzmērīt preču daudzumu;
normatīvajos aktos par mērījumu vienotību noteiktajā kārtībā verificētu valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu izdruka par preču daudzumu (masu);
komerciāls dokuments, kas sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par preču pārvadājumiem (piemēram, komercakts, pieņemšanas nodošanas akts, svēršanas akts, piegādātās preces pieņemšanas akts), ja precēm ir piemērota muitas procedūra – tranzīts vai eksports.²

² MK noteikumu Nr.861 4.punkts

Preču zudumu normas

MK noteikumi Nr.861 nosaka pieļaujamo preču faktiskā zuduma apjomu (procentos) no muitas deklarācijā, preču uzskaitē vai pavaddokumentos norādītā daudzuma (turpmāk – zuduma norma).

Ja preču iztrūkums pārsniedz zuduma normu, attiecībā uz pārsniegto iztrūkumu (atskaitot zuduma normu) par

ārpussavienības precēm rodas muitas parāds, savukārt eksportam deklarēto preču gadījumā – eksporta deklarācijā veic atbilstošus labojumus, samazinot norādīto preču daudzumu par daudzumu, kas pārsniedz zuduma normu.

Ja mērījumos konstatētais preces faktiskais zuduma apmērs ir mazāks par zuduma normu, par preču dabiskā zuduma apmēru uzskata konstatēto preču faktiskā zuduma apmēru³.

Šķidro preču zudumu normas, piemērojot precēm pagaidu uzglabāšanu, uzglabāšanu muitas noliktavā, uzglabāšanu brīvajā zonā⁴:

- vieglās eļļas (tai skaitā benzīns) – 0,4 %;
- vidējās eļļas (tai skaitā petroleja, tās aizstājējprodukti un komponenti) – 0,3 %;
- gāzeļļa (arī dīzeļdegviela) – 0,2 %;
- degvielleļļa – 0,2 %; ziezeļļa – 0,1 %;
- eļļas atkritumi – 0,2 %;
- aromātiskie naftas produkti – 0,4 %;
- gāze, izņemot dabasgāzi – 1,1 %;
- jauktie organiskie šķīdinātāji – 0,4 %;
- naftas produkti, kas tiek klasificēti regulas Nr. 2658/87 I pielikuma 27.nodaļas 12. un 13.pozīcijā – 0,1 %;
- antiseptiķi (uz naftas bāzes) – 0,2 %;
- rapšu eļļa – 0,2 %;
- spirts un alkoholiskie dzērieni – 0,2 %;
- vīns un raudzētie dzērieni, kā arī starpprodukti – 0,3 %;
- acikliskie un cikliskie ogleņraži – 0,4 %;
- ēteru spirts un cits spirts, izņemot etilspirtu – 0,2 %.

Šķidro preču zudumu normas, piemērojot precēm tranzītu⁵ un eksportu⁶:

produktiem, kas tiek kvalificēti regulas Nr. 2658/87 I pielikuma 15. nodaļas 1514. pozīcijā, 27. nodaļā, 29. nodaļas 2901., 2902., 2905. un 2909. pozīcijā un 38. nodaļas 3814., 3824. un 3826. pozīcijā un tiek pārvietoti:

- ar autotransportu – 0,4 %;
- ar dzelzceļa transportu, starptautiskajos dzelzceļa pārvadājumos – 1 %;
- pa cauruļvadiem – 0,2 %;
- ar kuģiem – 0,2 %;

pārvietojot spirtu un alkoholiskos dzērienus, kas tiek klasificēti regulas Nr. 2658/87 I pielikuma 22.nodaļā, – 0,2 %.

Beramo un nefasēto preču zudumu normas⁷:

N r. p k .	Preces	ES kombinētās nomenklatūra s preču nodaļa	Piemērojot pagaidu uzglabāšanu, uzglabāšanu muitas noliktavā, uzglabāšanu brīvajā zonā	Piemēroj ot tranzītu un eksportu
1 .	Pārtikas un lauksaimniecības preces			
1 . 1 .	Graudaugi			
1 . 1 . 1 .	Kvieši	10. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %
1 . 1 . 2 .	Mieži	10. nodaļa	< 0,5 %	< 1 %
1 . 1 . 3 .	Rudzi	10. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %
1 . 1 . 4 .	Auzas	10. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %
1 . 1 . 5 .	Griķi	10. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %

1 . 1 . 6 .	Rīsi	10. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %
1 . 1 . 7 .	Kukurūza	10. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %
1 . 2 .	Eļļas augi			
1 . 2 . 1 .	Saulespuķu sēklas	12. nodaļa	< 0,4 %	< 1 %
1 . 2 . 2 .	Rapšu sēklas	12. nodaļa	< 0,4 %	< 1 %
1 . 2 . 3 .	Sojas pupas	12. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %
1 . 2 . 4 .	Linsēklas	12. nodaļa	< 0,4 %	< 1 %
1 . 3 .	Graudaugu pārstrādes produkti			

1 . 3 . 1 .	Nemalts iesals	11. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %
1 . 3 . 2 .	Milti	11. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 3 . 3 .	Putraimi	11. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 3 . 4 .	Klijas	23. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 3 . 5 .	Kukurūzas rauši un spraukumi	23. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 3 . 6 .	Kukurūzas graudu miziņas	23. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 3 . 7 .	Cietes ražošanas atlikumi	23. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %

1 . 3 . 7 . 1 .	Kviešu lipekļis	11. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 3 . 7 . 2 .	Kukurūzas lipekļis	23. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 4 .	Pākšaugi			
1 . 4 . 1 .	Pupas	07. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %
1 . 4 . 2 .	Zirņi	07. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %
1 . 4 . 3 .	Lēcas	07. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %
1 . 4 . 4 .	Prosa	10. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %

1 . 4 . 5 .	Sorgo	10. nodaļa	< 1,2 %	< 1,2 %
1 . 5 .	Eļļas augu pārstrādes produkti			
1 . 5 . 1 .	Saulespuķu sēklu rauši un spraukumi	23. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 5 . 2 .	Rapšu sēklu rauši un spraukumi	23. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 5 . 3 .	Linsēklu rauši un spraukumi	23. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 5 . 4 .	Sojas milti	12. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 5 . 5 .	Attaukoti sojas milti	23. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %

1 . 5 . 6 .	Sojas rauši un spraukumi	23. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 6 .	Sakņaugu pārstrādes produkti			
1 . 6 . 1 .	Cukurbiešu graizījumi	23. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 6 . 2 .	Jēlcukurs	17. nodaļa	< 0,3 %	< 1 %
1 . 7 .	Kakao pupiņas un atlikumi			
1 . 7 . 1 .	Kakao pupiņas	18. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
1 . 7 . 2 .	Kakao pupiņu čaumalas, apvalki, miziņas un citi kakao atlikumi	18. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
2 .	Nepārtikas un nelauksaimnieciskas preces			

2 . 1 .	Minerālie vai ķīmiskie mēslošanas līdzekļi un to sastāvdaļas	31. nodaļa	< 0,85 %	< 0,85 %
2 . 2 .	Kūdra un kūdras briķetes	27. nodaļa	< 0,85 %	< 0,85 %
2 . 3 .	Kokskaidu granulas	44. nodaļa	< 0,85 %	< 0,85 %
2 . 4 .	Akmeņogles	27. nodaļa	< 0,85 %	< 0,85 %
2 . 5 .	Kokss	27. nodaļa	< 0,85 %	< 0,85 %
2 . 6 .	Vilna	51. nodaļa	< 6 %	< 6 %
2 . 7 .	Saulespuķu sēklu miziņas pēc lobīšanas	14. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
2 . 8 .	Saulespuķu sēklu miziņu atlikums pēc eļļas iegūšanas	23. nodaļa	< 0,9 %	< 1 %
2 . 9 .	Kokvilna	52. nodaļa	< 6 %	< 6 %
3 .	Citas preces			

3 · 1 ·	Rūdas un koncentrāti, kas satur pirītu vai mangāna rūdu, un koncentrāti, kas satur dzelzi	26. nodaļa	< 1 %	< 1 %
3 · 2 ·	Pārstrādes čuguns	72. nodaļa	< 1 %	< 1 %
3 · 3 ·	Ferosakausējumi (granulas)	72. nodaļa	< 1 %	< 1 %
3 · 4 ·	Dzelzs rūdas tiešā reducēšanā iegūtie produkti un citi porainas dzelzs produkti granulās	72. nodaļa	< 1 %	< 1 %
3 · 5 ·	Lietuves čuguna atkritumi un lūžņi	72. nodaļa	< 1 %	< 1 %
3 · 6 ·	Leģēta tērauda atgriezumi un lūžņi	72. nodaļa	< 1 %	< 1 %
3 · 7 ·	Lūžņi	72. nodaļa	< 1 %	< 1 %
3 · 8 ·	Alvotās dzelzs vai tērauda atgriezumi un lūžņi	72. nodaļa	< 1 %	< 1 %
3 · 9 ·	Drupināti, griezti lūžņi	72. nodaļa	< 1 %	< 1 %
3 · 1 0 ·	Čuguna, spoguļčuguna, dzelzs vai tērauda granulas un pulveris	72. nodaļa	< 1 %	< 1 %

3 · 1 1 ·	Citādi sulfāti (magnija, alumīnija, niķeļa, vara un bārija)	28. nodaļa	< 1 %	< 1 %
-----------------------	---	------------	-------	-------

³MK noteikumu Nr.861 5.punkts.

⁴MK noteikumu Nr.861 15.punkts.

⁵MK noteikumu Nr.861 16.punkts.

⁶MK noteikumu Nr.861 17.punkts.

⁷MK noteikumu Nr.861 19., 19.¹, 20.punkts un 3.pielikums.

Mērījumi un preču daudzuma noteikšana

Zudumu normas piemēro tikai tad, ja preces tiek svērtas vai tiek veikti mērījumi. Nav pieļaujama situācija, kad zudumu normu apmēri tiek piemēroti automātiski, neievērojot MK noteikumos Nr.861 noteikto kārtību.

Uzglabājot šķidrās preces⁸, mērījumi jāveic katrā mēneša pēdējā darb dienā vai dienā, kurā tiek veikta pēdējā darbība ar šķidrajām precēm, katrā rezervuārā to glabāšanas vietā. Ziņas par šķidro preču mērījumiem dokumentē atsevišķi par katru rezervuāru tā, lai uzskaitē atspoguļotu faktisko šķidro preču daudzumu. Nosakot zudumu dabisko apmērus, jāņem vērā:

mērījumu kļūda – izmērīto vērtību novirze no patiesajām vērtībām, kas rodas mērīšanas līdzekļa neprecizitātes dēļ;

šķidro preču tilpuma izmaiņas temperatūras ietekmē – tilpuma izmaiņas, mainoties temperatūrai dažādos mērījumu veikšanas laikos un vietās.

Beramajām precēm pieļaujamās zuduma normas piemēro tikai tad, ja preces tiek svērtas, ievērojot normatīvajos aktos par mērījumu vienotību noteiktās prasības, un ja ar precēm tiek veiktas jebkuras darbības, ievērojot normatīvajos aktos par preču pārvadāšanu, kraušanu un uzglabāšanu noteiktās prasības⁹.

⁸MK noteikumu Nr.861 6. un 7.punkts.

⁹MK noteikumu Nr.861 18.punkts.

Preču dabiskie zudumi jākonstatē laikus, nav pieļaujama situācija, ka preču pārbaude (svēršana/mērīšana) tiek veikta tikai uzglabāšanas procesa noslēgumā pēc preču atlikuma.

Uzņēmumiem, kas ilgstoši nodarbojas ar beramu kravu uzglabāšanu, slēdzot sadarbības līgumus, jāparedz pārkraujamo/ uzglabājamo preču iespējamie dabiskie zudumi, kas var rasties (t.sk., ņemot vērā tehnoloģiskos procesus), un jāpiemēro zudumu normas pakāpeniski katrai preču partijai (daļai) brīvajā zonā vai katrai muitas/pagaidu uzglabāšanas deklarācijai muitas noliktavā vai preču pagaidu uzglabāšanas vietā.

Pēc mērījumu (svēršanas) veikšanas jāveic izmaiņas uzglabāšanas vietas uzskaitē.

Izmantojot [atzītā saņēmēja atļauju](#), tranzīta procedūras pabeigšanai:

- ● veic preču mērījumus (svēršanu), konstatē faktisko preces daudzumu;
- ● ja konstatē preču neatbilstības (iztrūkumu) – dabiskos zudumus – piemēro zudumu normas;
- ● ja konstatē citas preču daudzuma neatbilstības (iztrūkumu), kuras nav saistītas ar preču nelikumīgu izņemšanu no muitas uzraudzības vai preču dabiskajiem zudumiem (piemēram, preču iztrūkums pārsniedz zudumu normas un ir saistīts ar preču nosūtītāja pieļauto kļūdu pārvadājuma dokumentos (norādīts faktiskajam daudzumam neatbilstošs preču daudzums)), rīkojas saskaņā ar MK noteikumu Nr.431 99.–101.punktu¹⁰.

Ja MK noteikumu Nr.861 3.pielikumā nav iekļauta konkrēta uzglabājamā prece vai uzņēmumam ir priekšlikumi grozījumiem, samazinot administratīvo slogu, aicinām nosūtīt informāciju uz e-pastu MP.lietvediba@vid.gov.lv

¹⁰ Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumi Nr. 431 "Muitas procedūras – tranzīts – piemērošanas noteikumi".

Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra noteikumi Nr. 861 "[Zudumu apmēru noteikšanas kārtība muitas uzraudzībā esošajām nefasētajām precēm](#)";

Ministru kabineta 2017. gada 22. augusta noteikumi Nr. 500 "[Muitas noliktavu, pagaidu uzglabāšanas un brīvo zonu noteikumi](#)";

Ministru kabineta 2020. gada 30. jūnija noteikumi Nr. 431 "[Muitas procedūras – tranzīts – piemērošanas noteikumi](#)".